

Comisiwn Ffiniau
i Gymru

Boundary Commission
for Wales

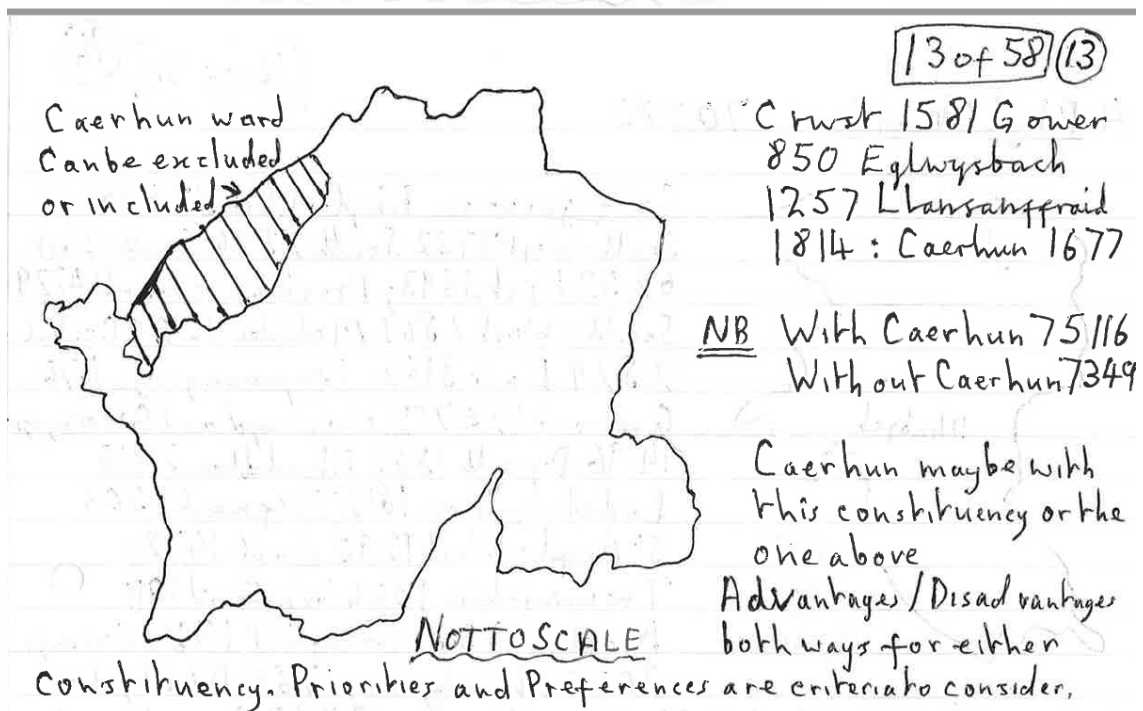
Comisiwn Ffiniau i Gymru

Ymgynghoriad Cynigion Diwygiedig: Cynrychiolaethau

Cyrol 7: 10513 (Rhan 2)

3. Betws-yn-Rhos 75,176 or 73,499

Configuration Gogarth 2795 Mostyn 2758 Deganwy 3289
 Tudno 3591 Craig-y-Don 2685 Penrhyn 3874 Llandrillo yn
 Rhos 6110 Mochdre 1425 Rhin 4991 Glyn 3088 Eirias 2800
 Colwyn 3373 Llysfaen 1906 Llanddulas 1353 Pentre Mawr
 2861 Abergele Pensarn 1959 Towyn 1845 Kinnel Bay 4607
 Gele 3997 Betws-yn-Rhos 1623 Llansannan 1495 Llangernyw 1104
 Uwchabad 1139 Uwch Conwy 1276 Betws-y-Coed 967 Trefnau 1026

Gall Caerhun fod gyda'r etholaeth hon neu'r un uchod.

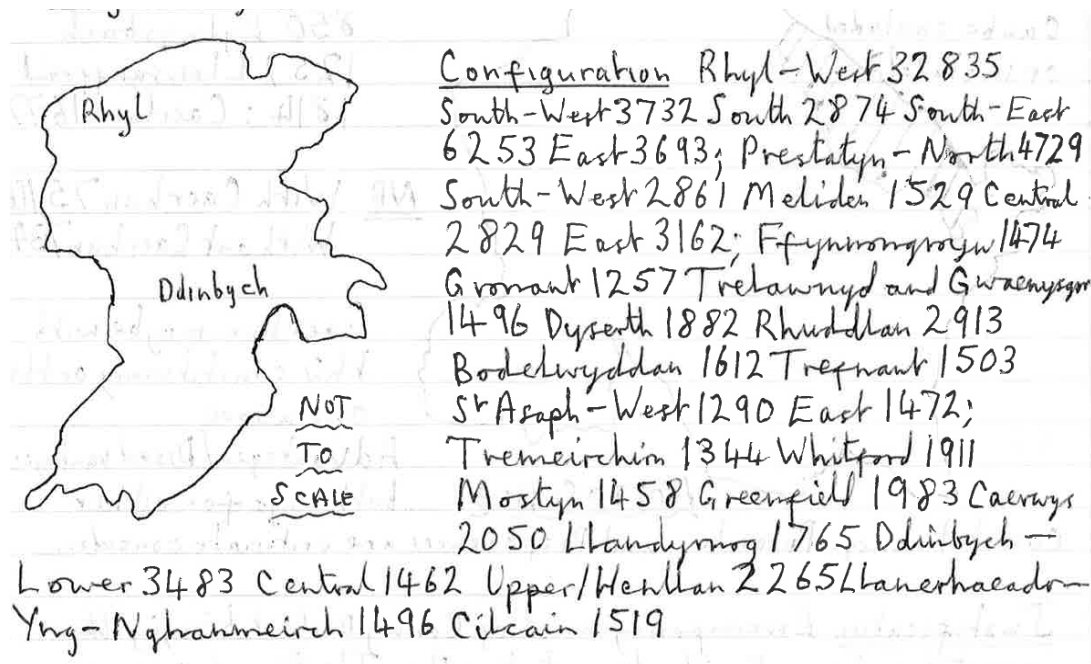
Manteision/Anfanteision y ddwy ffordd ar gyfer y naill etholaeth neu'r llall. Mae blaenoriaethau a dewisiadau yn feini prawf i'w hystyried.

Eglurhad Yn cwmpasu'r rhan fwyaf o ardal Conwy gan ddod â'r elfennau arfordirol a chefn gwlad at ei gilydd. Mae'r ffordd A yn ffurfio triongl sy'n cwmpasu'r etholaeth felly mae pob rhan mewn cysylltiad â'r llall. Mae gan yr arfordir yr A55. Mae gan y gorllewin yr A470. Mae gan y dwyrain yr A548.

Dynodiad ar gyfer pob Rhanbarth Ar gyfer etholaeth 2 mae ei hen ardaloedd yn fwy cynhwysfawr nag unrhyw ardal arall e.e., Menai, Llyn, ac ati. Gan mai dim ond rhan o Aberconwy sydd yma, sy'n cynnwys tref Conwy, yna mae'r teitl Arfon Conwy Dwyor yn ymddangos yn fwyaf priodol. Ar gyfer etholaeth 3 nid yw hyn yn wir am enwi. Mae ganddo ddwy ardal sylfaenol yr arfordir a mewndirol. Mae ardal/ward Betws-yn-Rhos yn ymuno â'r rhain ynghyd ag ar hyd y ffin ar y naill neu'r llall. Dyma'r ward fwyaf yn yr ardal. Felly Betws-yn-Rhos yw'r teitl mwyaf addas ar gyfer hwn.

DS Ward Caerhun i Gaerhun fod yn Arfon Conwy Dwyor yw eif od yng ngogledd y ward mae'n rhan o ardal tref Conwy, yn ei bwydo a'i gwasanaethu. Er mwyn i Gaerhun fod ym Metws-yn-Rhos mae'n rhan ddwyreiniol y ward hon yn mynd ar hyd afon Conwy gan ffurfio un ochr i'r dyffryn. Mae gan Dal-y-gath a Dolgarrog orsafoedd rheilffordd. Felly, mae blaenoriaethau a dewisiadau ymhlith y ffactorau.

4. Rhyl Ddinbych 70,580

Dynodiad Mae'r etholaeth yn cynnwys yr arfordir a'r wlad fewndirol. Mae trefi a phentrefi ledled yr ardal. Y mwyaf a'r mwyaf arwyddocaol efallai yn y gogledd yw'r Rhyl ar yr arfordir. Yn fewndirol ac ar gyfer cefn gwlad Dinbych tuag at y de sydd fwyaf nodedig. Felly, y ddwy dref a'r canolfannau hyn sy'n ffurfio'r teitl etholaethol.

Eglurhad Dylai ac mae angen i'r Rhyl a Phrestatyn fod gyda'i gilydd. Wrth ddod â'r arfordir a'r tir at ei gilydd mae cefnwlad y ddau hyn yn ffurfio etholaeth ddibynnol gydgysylltiedig. Mae llawer ohono yn ardal llywodraeth leol.

5. Dyfrdwy 72,115

Configuration Saltney - Stonebridge 2672 Mold Junction 1100; Broughton - North-East 1723 South 3325; Penyffordd 13543 Higher Kinnerton 1373 Hope 2042 Caergwrle 1225 Hawarden 1623 Maest 2516 Queen's Ferry 1748 Sealand 2026 Shotton - East 1219 West 1464 Higher 1669; Astin 2508 Ewloe 4327 Connah's Quay - Wepre 1647 South 4494 Central 2213 Golftwyn 3688;

NOT TO SCALE

15 of 58 (15)

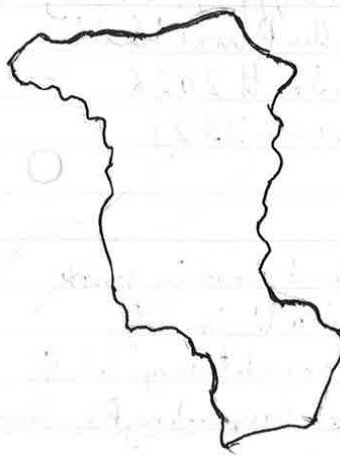
Fflint - Oakenholt 2538 Trehawny 2710 Castle 1426 Coleshill 2938; Bagillt - East 1413 West 1625; Holywell - East 1383 Central 1465 West 1762; Northop 2596 Northop Hall 1398 Halkeyn 1427 Brynford 1789

Connotation The river Dyfrdwy runs the whole length of the constituency and is a reason why the

Arwyddocâd Mae'r afon Dyfrdwy yn rhedeg ar hyd yr etholaeth i gyd ac mae'n rheswm pam mae'r trefi yn tyfu yno. Cyfrannodd yr afon at iddi ddod yn ddiwydiannol ac yn drefol. Mae'r afon hon yn cwmpasu ac yn dod â'r holl ardal ynghyd, ac mae'r etholaeth wedi'i henwi ar ei hôl. Mae'r cyfan o fewn ardal llywodraeth leol Sir Fflint.

Eglurhad Dyma galon ddiwydiannol y Gogledd-ddwyrain. Dylai hanes, cymeriad a diwylliant yr ardal ffurfio un etholaeth, a hynny'n briodol.

6. Wrecsam 72,977

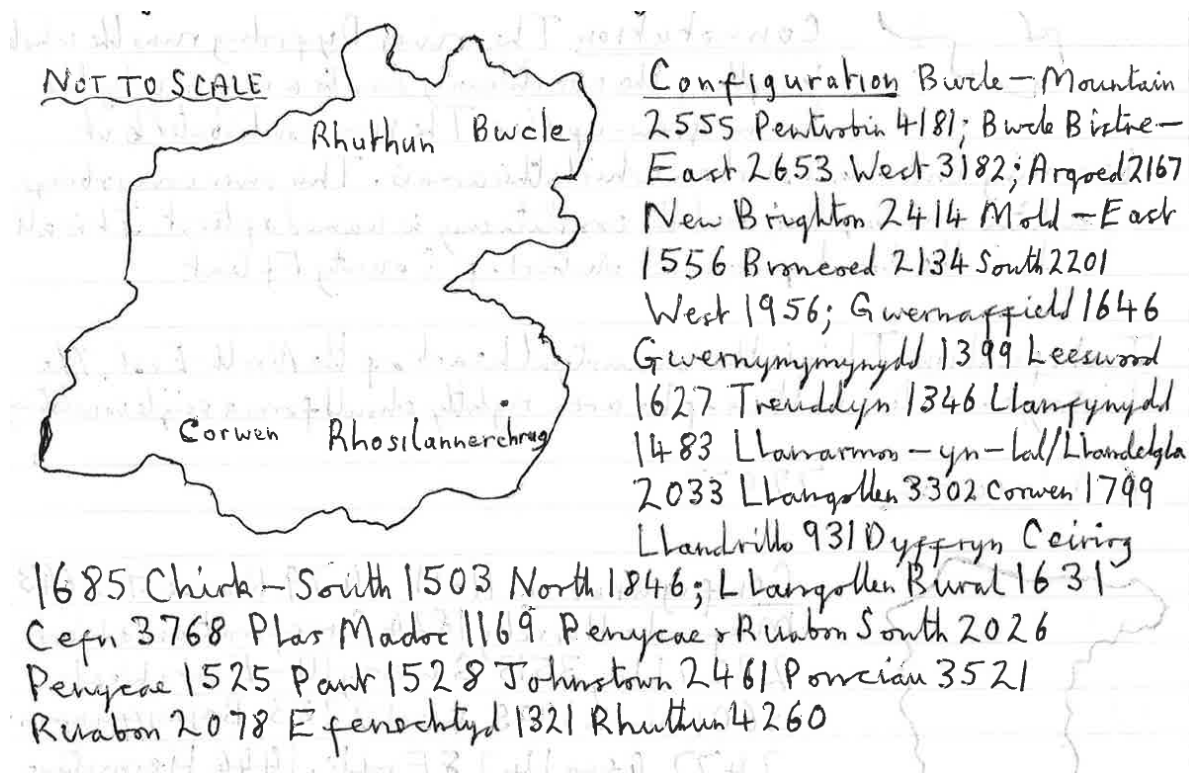

Configuration Holt 2479 Rossett 2643 Magford & Horseley 1824 Gresford East & West 2337 Llay 3513 Gwersyllt - East & West 3601 North 1995 West 2283; Brynffynnon 2477 Offa 1428 Erddig 1444 Hermitage 1544 Whitegate 1594 Smithfield 1376 Queensway 1377 Wynnstay 1159 Cartreph 1545 Rhosnesni 2827 Maesydre 1420 Grovenor 1698 Stansty 1641 Garden Village 1656 Little Acton 1843 Acton 2177 Borras Park 1968 Minera 1870 Brynbo 3021 Bryn Ceen 1543 New Broughton 2842 Gwenvro 1217 Coedpoeth 3482 Eschurhan 2013 Marchwiel 1830 Overton 2710 Bronington 3620

Arwyddocâd Dyma le mwyaf y Gogledd-ddwyrain yn ganolfan fawr. Felly mae'r etholaeth wedi'i henwi ar ei hôl - Wrecsam. Nid oes unrhyw un arall.

Eglurhad Mae'n naturiol y dylai lle o'r fath gael ei etholaeth ei hun. Gan fod yr ardal yn rhy fawr ni ellir ei chynnwys i gyd mewn un etholaeth. Mae'r ardaloedd sy'n ymwneud yn bennaf â'r ganolfan wedi'u cynnwys. Mae'r rhan dde-orllewinol yn ymddangos y dewis gorau ar gyfer ei heithrio.

7. Glyndwr/ Rhosllannerchrug Rhuthun 70,887

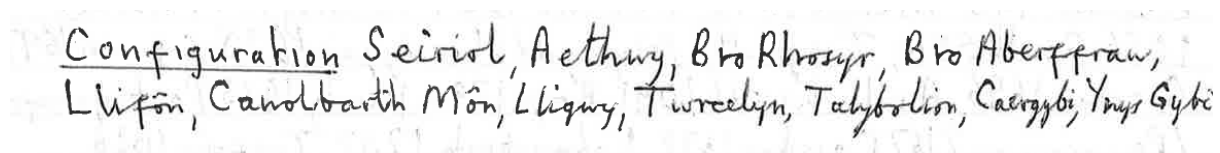

Arwyddocâd Naill ai'r teitl ar ôl yr hen ardal sy'n cwmpasu'r rhan fwyaf o'r ardal. Mae'n hunan-enwi ar ôl rheolwr blaenorol, fel y mae Prifysgol. Neu ar ôl dwy brif dref a chanol yr etholaeth. Gydag un o'r de ac un o'r gogledd- Rhosllannerchrug Rhuthun.

Eglurhad Mae Bwcle a'r Wyddgrug wedi'u cynnwys, heb eu gwahanu. Mae ardal Rhosllannerchrug i gyd wedi'i chynnwys ac nid yw wedi'i rhannu. Mae'n cynnwys rhan helaeth o Sir Ddinbych a rhywfaint o Wrecsam. Mae hon yn ardal gymysg, gyda llawer o gefn gwlad a threfi maint amrywiol. Dwy o'r rhain sy'n brif drefi, un yn y de ac un yn y gogledd- Rhosllannerchrug a Rhuthun. Wrth gwrs, gallai fod yn eraill rhoddir dau arall yn y braslun etholaethol. Rhosllannerchrug yw'r mwyaf yno. Efallai mai Rhuthun yw'r prif un yno yn y gogledd.

Opsiwn A2

Ynys Mon 52,415

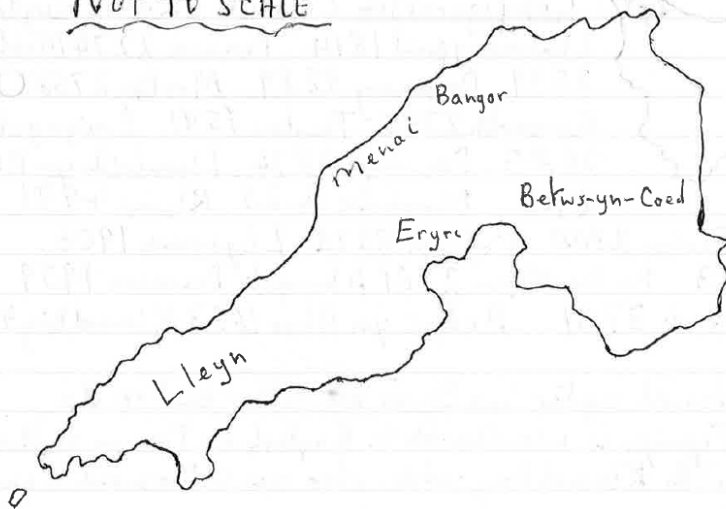
Dynodiad Mae'r ynys yn rhoi ei henw i'r ardal a'r etholaeth.

Eglurhad Mae'n etholaeth warchoddedig, gan ei bod yn ynys.

2. Eryri 74,954

Configuration Aberdarn 698 Botwnnog 734 Llanengan 847
Abersoch 519 Llanbedrog 709 Efail-newydd/Buan 1026
Tudweiliog 668 Morfa Nefyn 946 Nefyn 1003 Llanaelhafarn
1187 Abererch 986 Pwllheli - North 1528 South 1310; Llanystumdwr
1547 Dolbenmaen 900 Clynog 736 Llanblygi 915 Cricieth 1280
Penygroes 1369 Talysarn 1399 Groesbn 1374 Llanwnda 1507
Bontnewydd 865 Caernarfon - Seint 2233 Pablig 1603 Cadnant
1514

NOT TO SCALE

18 of 58

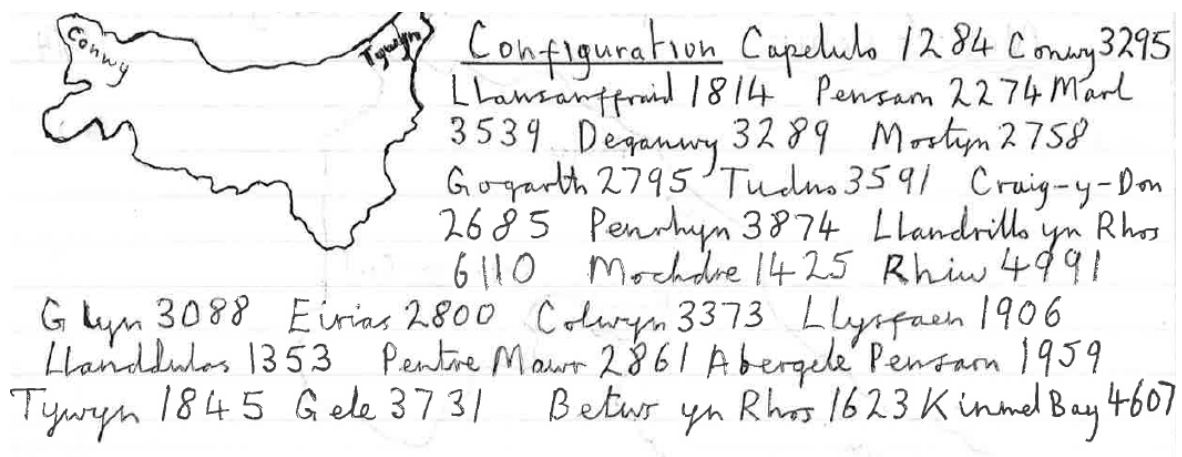
18

Menai 1724; Waunfawr 1298 Llanberis 1613 Cwm-y-Glo 753
Llanng 1396 Deiniolen 1463 Penisarwau 1365 Bethel 1025
Y Felinheli 1803 Pentir 2159 Bangor - Glyder 1257 Dewi 1301
Amdre 940 Menai 1548 Deiniol 920 Marchog 1579 Hiracl
1066 Garth 556; Tregarth & Mynydd Llandygai 1628 Ogwen 1697
Gerlan 1696 Arllechwedd 1091 Bryn 1390 Pandy 1463 Pant-yr-afon
/Penmaenan 2167 Caerhun 1677 Eglwysbach 1257 Trefriw 1026
Gower 850 Crwt 1581 Fetws-y-Coed 967 Uwch Conny 1276 Llanqernyn 1104

Dynodiad Byddai'r mynydd uchaf yng Nghymru a Lloegr sy'n hysbys ar hyd a lled yn rhoi ei enw i'r etholaeth hon - yn ganolog iddi.

Eglurhad Mae'r ardal sy'n rhedeg ar hyd arfordir y Gogledd-orllewin yn naturiol gyda'i gilydd yn cael ei chysylltu'n dda gan ffyrdd A gan gynnwys yr A55 yr A487 a'r A499. Mae ffyrdd A da o Gaernarfon Bangor i Fetws-y-Coed gyda'r A5 yn mynd tua'r dwyrain allan o'r etholaeth. Mae'r A470 yn mynd o Fetws-y-Coed yr holl ffordd i lawr gan ddilyn yr afon.

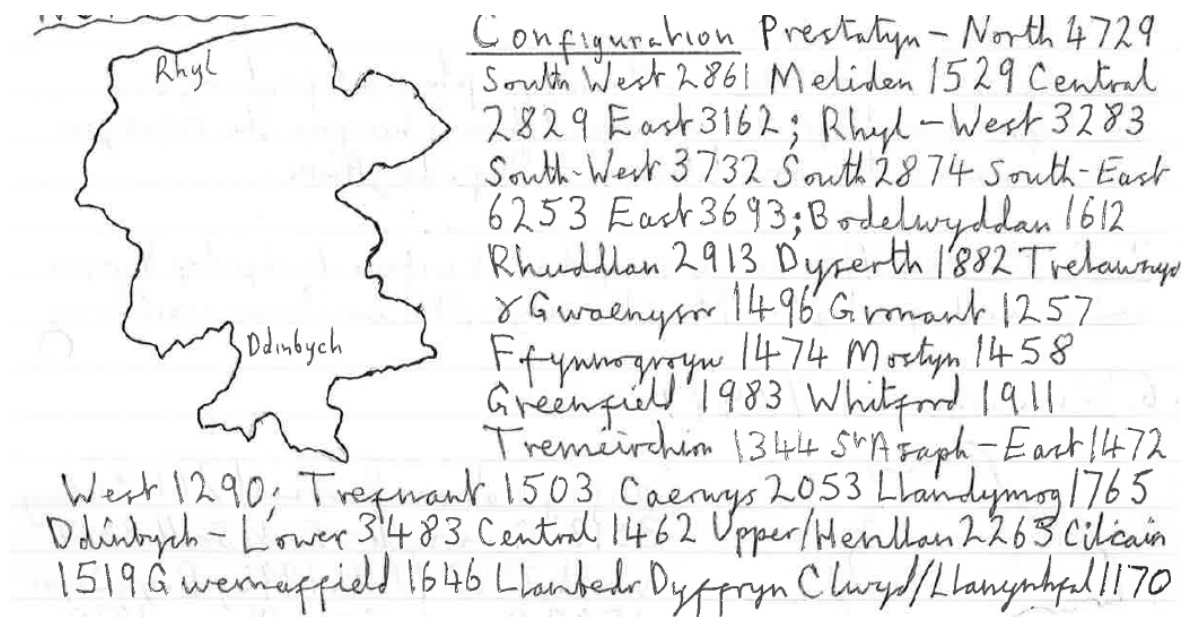
3. Conwy Tywyn 72,870

Dynodiad Enwyd ar ôl dwy dref yn y naill ben a'r llall i'r etholaeth. Gellir adnabod Tywyn yn Saesneg a Thowyn gan nad yw hyn mor glir â Bae Kimmel, sydd hefyd angen dau air mewn enw.

Eglurhad Dyma'r trefi gwyliau arfordirol a'r ardaloedd cysylltiedig. Mae'r etholaeth hon i gyd o fewn un ardal leol - Rhanbarth Conwy.

4. Rhyl Ddinbych 71,903

Dynodiad Enwyd ar ôl tref fwyaf yr etholaeth ac un o'r rhai mwyaf nodedig. Un o'r gogledd, un o'r de.

Eglurhad Mae'r Rhyl a Phrestatyn yn cael eu cadw gyda'i gilydd â'r holl ardaloedd cysylltiedig a'r gefnwlad. Yn ffurfio etholaeth wledig yn bennaf.

5. Dyfrdwy Alun 72,115

Configuration Holywell-East 1383
 Central 1465 West 1762; Bagillt-West
 1625 East 1413; Fflint-Colechill 2938
 Castle 1426 Trehauny 2710 Oakenholt 2538;
 Bryford 1789 Halkeyn 1427 Northrop 2596
 Northrop Hall 1398 Connah's Quay - Golftwyn
 3688 Central 2213 Wepre 1647 South 4494;

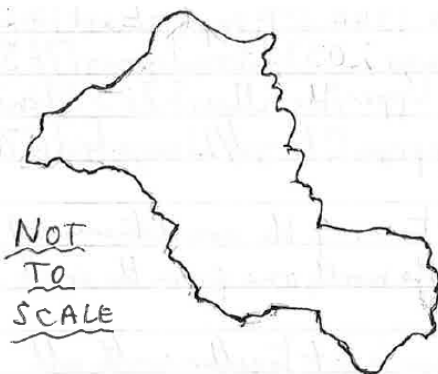
Shotton-West 1464 East 1219 Higher 1669; Queenferry 1248
 Seafield 2026 Saltney - Mold Junction 1100 Stonebridge 2672;
 3 Broughton - North-East 1723 South 3325. Mawr 2516 Aston
 2508 Ewloe 4327 Hawarden 1623 Higher Kinnerton 1373
 Penyffordd 3543 Hope 2042 Caerquadr 1225

(20 of 58) (20)

Dynodiad Dwy afon yw'r prif nodweddion ffisegol, ac mae datblygiad a bywyd yn troi o'u cwmpas. Felly, mae'r afonydd yn rhoi enw'r etholaeth hon- Dyfrdwy Alun.

Eglurhad Mae'r ardal hon yn un o'r rhai mwyaf trefol a datblygedig yn y rhanbarth ac maen nhw'n mynd gyda'i gilydd yn naturiol. Felly, nid yw ond yn iawn os oes ganddo ei etholaeth ei hun.

6. Wrecsam 72,977

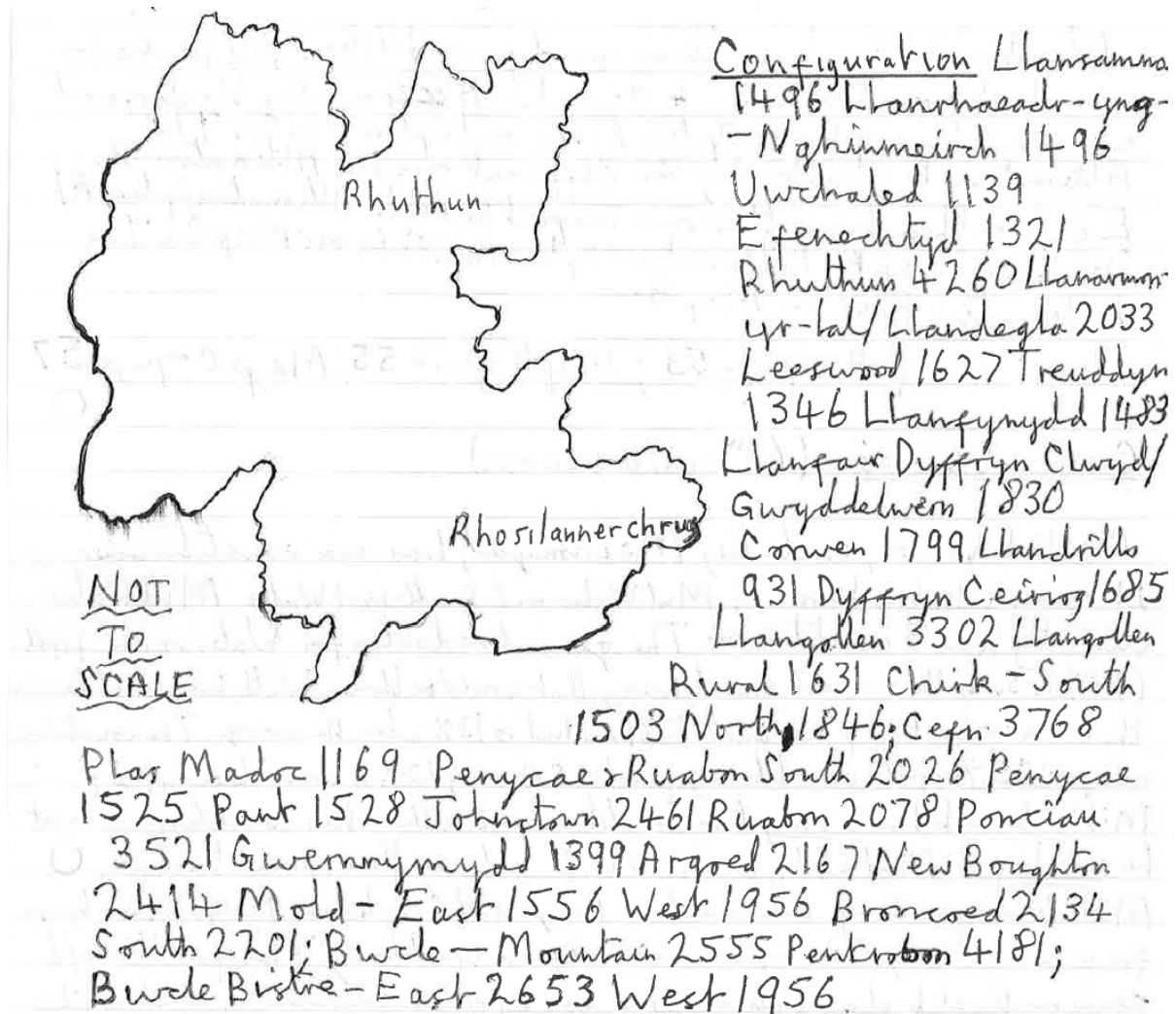
Configuration Rossett 2643 Llay
 3513 Gwersyllt - East South 3601
 West 2263 North 1995; Bryn Cefn
 1543 Brynbo 3021 Minera 1870
 Coedpoeth 3482 Gwengro 1217
 New Broughton 2842 Brynffynnon
 2477 Grosvenor 1698 Stansty 1641
 Garden Village 1656 Little Acton
 1843 Acton 2177 Berras Park 1968

Rhosnesni 2827 Maesydre 1420 Cardreple 1545 Wynnstay
 1159 Smithfield 1376 Offa 1428 Erddig 1444 Hermitage
 1544 Whitegate 1594 Queensway 1377 Marford & Hoesley
 1824 Holt 2479 Bronington 2620 Overton 2710 Marchwiel
 1830 Esclusham 2013

Dynodiad Am gyfnod hir yn ganolfan fawr y Gogledd-ddwyrain, yn naturiol mae ganddo ei etholaeth ei hun, wedi'i henwi ar ei hól - nid oes unrhyw un arall.

Eglurhad Fel canolfan i'r Gogledd-ddwyrain, dylai gael ei hetholaeth ei hun.

7 Rhosllannerchrug Rhuthun / Glyndwr 75,202

Dynodiad Enwyd ar ôl dwy brif ganolfan. Un yn y de- Rhosllannerchrug. Un yn y gogledd- Rhuthun. Posibilrwydd arall yw ei enwi ar ôl Tywysog yr ardal yn y gorffennol- Glyndwr. Mae hefyd yn hen ranbarth yn yr ardal, ac yn enw'r Brifysgol.

Eglurhad Mae hyn yn cynnwys rhannau o ardaloedd Sir Ddinbych a Chonwy, gyda rhywfaint o Wrecsam. Cefn gwlad ydyw i raddau helaeth. Ar hyd y rhan ddeheuol mae'r A5 yn cysylltu'r cyfan. Mae'r A543, A494, A5104, A525 yn sicrhau bod yr holl ardal a'r etholaeth hon wedi'u cysylltu'n dda ac mae pob rhan yn gydgysylltiedig - cysylltedd da.

Mae gan Ogledd Cymru dri phosibilrwydd da. Mae pob un yn gwneud etholaethau rhagorol. Mae gan Opsiwn A sy'n gwahanu'r gwahanol ardaloedd ddau opsiwn. Opsiwn A1 (A) ac Opsiwn A2 (c). Yr Opsiwn B sy'n cyfuno'r gwahanol ardaloedd yn

Opsiwn B Mae gan bob un o'r rhain eu mapiau eu hunain ar y diwedd: Mae Opsiwn A1 (A) ar Fap A. Mae Opsiwn A2 (c) ar Fap C. Mae'r Opsiwn B ar Fap B.

Map A- tudalen 53; Map B- tudalen 55; Map C- tudalen 57.

Canolbarth Cymru (6 Etholaeth)

Mae gan Ganolbarth Cymru, gan gynnwys Meirionnydd, chwe etholaeth. Mae'n cwmpasu'r hyn a elwir yn ganolbarth Cymru a De-orllewin Cymru. Ar hyn o bryd mae gan Ganolbarth Cymru dair etholaeth. Yr etholiad cyffredinol ar gyfer Cymru yw 1/5 (20%). Felly, i'r etholaeth agosaf byddai hynny'n 3. Gyda dwy etholaeth mae hynny'n ostyngiad o 1/3 (33%). Mae hynny 13% yn uwch na'r cyfartaledd. Yr ystod etholaethol yw + - 5% o'r cwota etholaethol. Felly mae cael 13% yn rhywfaint o ogwyddiad. Os yw canolbarth Cymru i gael dwy etholaeth yn unig, yna rhaid i'r ddwy etholaeth hon fod yn gyfan ar gyfer canolbarth Cymru, a chanolbarth Cymru yn unig fel y mae'r tair presennol. Mae canolbarth Cymru yn cynnwys dwy sir — Powys a Cheredigion. Mae Powys yn rhy fawr i etholaeth. Mae Ceredigion yn rhy fach i etholaeth. Felly, mae'n ymddangos yn naturiol rhannu rhwng y ddau hyn i ffurfio etholaeth yr un o fewn yr ystod etholaethol. Rhaid iddynt ystyried yr etholaethau eraill bob amser. Yn Ne-orllewin Cymru mae pedwar etholaeth foci 4. Ar y trwyn mae Penfros. Ar hyd afon Teifi mae Teifi-side. Yn sir Gaerfyrddin mae dwy dref fawr, sef Llanelli a Chaerfyrddin. Felly, y pedair hyn sy'n ffurfio sylfaen ar gyfer ffurfio etholaethau yma. Hefyd, mae Meirionnydd i'w hystyried. At ei gilydd, mae'n ymddangos yn gydbwysedd ac yn iawn ar gyfer pedair etholaeth i'r De-orllewin a roddwyd uchod a dwy etholaeth yn llwyr i ganolbarth Cymru, gan gymryd Powys, Ceredigion a Meirionnydd i ystyriaeth, yn deg a chyfiawn i bawb.

Yng nghanolbarth Cymru mae dau ffocws mawr a fyddai'n sylfaen i ffurfio dwy etholaeth ar ei chyfer. Dyma'r brif sir fawr a'r mwyaf- Powys. Y brif dref a'r mwyaf- Aberystwyth. Aberystwyth yw tref a chanolfan fwyaf canolbarth Cymru o bell ffordd a dyma brifddinas canolbarth Cymru. Yn wir, unwaith roedd Aberystwyth yn cael ei hystyried fel un o'r lleoedd (tri phrif le) i fod yn brifddinas Cymru. Mae'n ganolog, ond yn bell o Lundain ac yn olaf allan i Gaerdydd, sef y ganolfan fwyaf. Felly, cael dwy etholaeth ar gyfer canolbarth Cymru, yn llwyr ac yn gyfan gwbl ar gyfer canolbarth Cymru yn seiliedig ar ei thref (a'i phrifddinas) fwyaf a'i sir fwyaf - Aberystwyth a Phowys.

Mae Powys yn fwy na'r ystod etholaethol. Gan dorri i fyny, rhannu Powys, gallwch rannu'r Gogledd a'r De neu'r dwyrain a'r gorllewin. Ond os y Gogledd a'r De, beth ydych chi'n ei wneud gyda'r ddau hanner hynny - y ddau islaw'r amrediad etholaethol? Yn y pen draw, nid gwneud etholaeth ar gyfer canolbarth Cymru, ond dwy hanner etholaeth ar gyfer canolbarth Cymru. Yn sicr, dylid ei wneud yng nghanolbarth Cymru, ac nid mynd i'r naill na'r llall h.y. gogledd Cymru neu dde Cymru. Yn amlwg rhannu Gogledd/De yw'r gwaethaf o'r ddau. Ac mae gennych chi hefyd y broblem ble i rannu Powys yn Ogledd a De. Ar gyfer gwasanaethau mae Powys yn ei rannu tua hanner ffordd - o amgylch tref sirol Llandrindod. Felly, i ASau ddelio ag un set o wasanaethau, byddai hyn yn fwyaf priodol ar gyfer heddiw. Ond mae'r sir yn dilyn y cymunedau, tra bod etholaethau'n dilyn wardiau ac nid yw hyn yr un fath. Wrth gwrs, nid oes rhaid i'r sir ddilyn a chadw at ystodau etholaethol y mae'n

**Comisiwn Ffiniau
i Gymru**

**Boundary Commission
for Wales**

Mae'r Comisiwn yn croesawu gohebiaeth, e-byst a galwadau ffôn yn Gymraeg neu Saesneg.
Er mwyn cysylltu gyda'r Comisiwn, ysgrifennwch i:

Comisiwn Ffiniau i Gymru
Llawr Gwaelod, Ty Hastings, Llys Fitzalan
Caerdydd, CF24 0BL

Rhif Ffon: +44 (0)29 20464819
Rhif Ffon: +44 (0)29 21055521
E-bost: bcw@ffiniau.cymru

© Hawlfraint y Goron 2023